

Tilburg University

Schorsing Nbw 1998-vergunning verdieping Westerschelde

Verschuuren, J.M.

Publication date:
2009

Document Version
Early version, also known as pre-print

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Verschuuren, J. M., (2009). *Schorsing Nbw 1998-vergunning verdieping Westerschelde*, No. 85, Jul 28, 2009. (Milieu & recht; Vol. 36(8), No. p. 549-552).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Instantie:	VzABRvS
Datum; rolnummer:	28 juli 2009; zaaknrs. 200806565/3/R1, 200903364/2/R1, 200903365/2/R1, 200903367/2/R1 en 200903368/2/R1
Annotatie:	Verschuuren
Rechters:	Mr. P.J.J. van Buuren
Vindplaatsen elders - zo (veel) mogelijk:	
Wetsartikelen	Natuurbeschermingswet 1998 art. 19d, Flora- en faunawet art. 68 jo art. 11, Ontgrondingenwet art. 3 lid 1, Wet beheer rijkswaterstaatswerken art. 2 lid 1 onder b
Samenvatting uitspraak	Vier besluiten ten behoeve van uitvoering Tracébesluit 'Verruiming vaargeul Westerschelde'. Gelet op de zeer ongunstige staat van instandhouding ten onrechte geconcludeerd dat een afname van 0,7 procent van de totale oppervlakte niet als significant kan worden aangemerkt. De morfologische voorspellingen zijn omgeven met veel onzekerheden. De voorzitter betwijfelt dan ook of de onzekerheden die gepaard gaan met de verruiming van de vaargeul kunnen worden ondervangen door het systeem van flexibel storten. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat dit systeem niet leidt tot de daarmee beoogde effecten. De minister van LNV heeft dan ook niet kunnen concluderen dat de kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.
Appellanten	Vogelbescherming Nederland, te Zeist Zeeuwse Milieufederatie, te Goes, Het Zeeuwse Landschap, te Wilhelminadorp, e.a.
Verweerder	De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de minister van VROM, De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, De minister van LNV

VzABRvS (m.nt. JV)

28 juli 2009; 200806565/3/R1, 200903364/2/R1, 200903365/2/R1, 200903367/2/R1 en 200903368/2/R1

(Van Buuren)

Natuurbeschermingswet 1998 art. 19d, Flora- en faunawet art. 68 jo art. 11, Ontgrondingenwet art. 3 lid 1, Wet beheer rijkswaterstaatswerken art. 2 lid 1 onder b

Vier besluiten ten behoeve van uitvoering Tracébesluit 'Verruiming vaargeul Westerschelde'. Gelet op de zeer ongunstige staat van instandhouding ten onrechte geconcludeerd dat een afname van 0,7 procent van de totale oppervlakte niet als significant kan worden aangemerkt. De morfologische voorspellingen zijn omgeven met veel onzekerheden. De voorzitter betwijfelt dan ook of de onzekerheden die gepaard gaan met de verruiming van de vaargeul kunnen worden ondervangen door het systeem van flexibel storten. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat dit systeem niet leidt tot de daarmee beoogde effecten. De minister van LNV heeft dan ook niet kunnen concluderen dat de kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

Vogelbescherming Nederland, te Zeist
Zeeuwse Milieufederatie, te Goes,
Het Zeeuwse Landschap, te Wilhelminadorp, e.a.
tegen

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de minister van VROM,

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

1. Procesverloop

Bij besluit van 15 juli 2008 heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat (hierna: de staatssecretaris), in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, het Tracébesluit "Verruiming vaargeul Westerschelde" (hierna: het Tracébesluit) vastgesteld.

Ten behoeve van de uitvoering van het Tracébesluit is een viertal besluiten genomen. Het betreft het besluit van de staatssecretaris van 6 april 2009 (...) tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Ontgrondingenwet, het besluit van de staatssecretaris van 6 april 2009 (...) tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder b, van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken, het besluit van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: de minister van LNV) van 1 april 2009 (...) tot verlening van een vergunning krachtens artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbw 1998) en het besluit van de minister van LNV van 3 april 2009 (...) tot verlening van ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet, voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone zeehond.

Tegen de hiervoor genoemde besluiten hebben onder meer [verzoekers sub 1] (hierna in enkelvoud: [verzoeker sub 1]) bij brieven, bij de Raad van State ingekomen op 25 augustus 2008 en 11 mei 2009, beroep ingesteld.

Tegen het besluit tot verlening van een vergunning krachtens artikel 19d van de Nbw 1998 hebben voorts onder meer de vereniging "Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels" (hierna: de Vogelbescherming) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 25 mei 2009, en de vereniging Zeeuwse Milieufederatie en anderen (hierna: ZMF en anderen) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 26 mei 2009, beroep ingesteld.

Tegen de ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet hebben voorts de vereniging Zeeuwse Milieufederatie en de stichting Het Zeeuwse Landschap (hierna: ZMF en HZL) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 26 mei 2009, beroep ingesteld.

Bij brieven, bij de Raad van State ingekomen op 15 mei 2009 en 18 mei 2009, heeft [verzoeker sub 1] de voorzitter verzocht voorlopige voorzieningen te treffen. Bij brieven, bij de Raad van State ingekomen op 25 mei 2009, 25 juni 2009 en 24 juni 2009, hebben onderscheidenlijk de Vogelbescherming, ZMF en anderen en ZMF en HZL de voorzitter verzocht een voorlopige voorziening te treffen ten aanzien van de door hen bestreden besluiten.

(...)

2. Overwegingen

2.1. Het oordeel van de voorzitter heeft een voorlopig karakter en is niet bindend in de bodemprocedure.

2.2. Het Tracébesluit voorziet in de verruiming van de vaargeul van de Westerschelde, waardoor de vaargeul blijvend wordt verdiept en waarbij tenminste vijf miljoen kubieke meter grond wordt verzet. Het betreft het gehele in Nederland gelegen traject dat zich uitstrekt over 66 kilometer, beginnende bij de Belgisch/Nederlandse grens en eindigend nabij Vlissingen. Voorts voorziet het Tracébesluit in infrastructurele hoofdmaatregelen en voorzieningen, in bijkomende infrastructurele maatregelen en voorzieningen en in aanvullende en mitigerende maatregelen.

De vergunning krachtens artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 (nr. 200903367/2/R1)

2.3. De vergunning ziet op de uitvoering van grondverzetwerkzaamheden ten behoeve van de verruiming van de Westerschelde, het onderhoud daarvan en het terugstorten van de hierbij vrijkomende baggerspecie (in totaal maximaal 66,2 miljoen m³ bagger), voor een periode van vijf jaar nadat de minister in kennis is gesteld van de start van de werkzaamheden, doch uiterlijk tot 31 december 2014.

2.4. [verzoeker sub 1], de Vogelbescherming en ZMF en anderen betogen dat de minister van LNV de vergunning ten onrechte heeft verleend. Zij voeren in dit verband onder meer aan dat onvoldoende zekerheid bestaat over de effecten van deze verruiming op het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. De Vogelbescherming voert voorts aan dat een afname van laagdynamisch gebied van 0,7 procent door de minister van LNV ten onrechte niet als een significant negatief effect wordt gezien, nu hiervoor een herstelopgave geldt. De Vogelbescherming betwijfelt voorts of deze afname kan worden tegengegaan door de voorgenomen stortstrategie en het zogenoemde flexibel storten.

2.5. De minister van LNV stelt zich op het standpunt dat als gevolg van de verruiming van de vaargeul de berekende oppervlakte laagdynamische ecotopen op korte termijn met ruim 40 hectare afneemt, hetgeen neerkomt op 0,7 procent van de totale oppervlakte laagdynamisch gebied in de Westerschelde. Volgens de minister kan dit op zich al als niet significant worden aangemerkt, en is daarnaast sprake van een tijdelijk effect, waarbij de effecten optreden aan de randen van de platen. Op de middellange termijn treden ten opzichte van het nulalternatief (niet verruimen) volgens de minister van LNV geen negatieve, maar positieve effecten op de oppervlakte laagdynamisch gebied op als gevolg van de wijze van storten, waarbij gestort zal worden op de plaatranden volgens de methode van 'flexibel storten'. Het systeem van flexibel storten is niet noodzakelijk in verband met de effecten van de verruiming van de vaargeul, maar wel met het oog op de negatieve autonome morfologische ontwikkeling en de negatieve staat van instandhouding van het Schelde-estuarium, aldus de minister van LNV.

2.6. In tabel 6-1 van het "Hoofdrapport Passende Beoordeling: Verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde" (hierna: het hoofdrapport passende beoordeling) van oktober 2007 zijn de effecten van de aanleg, aanwezigheid, onderhoud en het gebruik van het voorkeursalternatief voor de verruiming op de kwaliteit van habitattypen in de Westerschelde ten opzichte van het nulalternatief onderzocht. Op pagina 20 van het hoofdrapport passende beoordeling staat vermeld dat het flexibel storten onderdeel uitmaakt van het voorkeursalternatief.

Volgens voornoemde tabel 6-1 en de toelichting daarbij leidt de verruiming - uitgevoerd zoals bij deze tabel beschreven- tot een afname van de oppervlakte laagdynamisch gebied (habitatype 1130) met 43 hectare in 2010, hetgeen neerkomt op een afname van 0,7 procent. In de daaropvolgende periode tot 2015 wordt, afgaande op de gegevens in tabel 6-1, vervolgens weer een toename van estuaria verwacht.

2.6.1. In de overwegingen bij het besluit heeft de minister van LNV bij de beoordelingscriteria onder meer vermeld dat een ingeschat effect van minder dan één procent als niet significant wordt beschouwd. Daarbij heeft hij echter, voor zover thans relevant, vermeld dat dit criterium niet wordt gehanteerd indien een hersteldoel of een verbeterdoel is geformuleerd. Uit de toelichting bij het ontwerpbesluit tot aanwijzing van de Westerschelde als Natura 2000-gebied blijkt dat habitatype 1130 (estuaria) zich in een zeer ongunstige landelijke staat van instandhouding bevindt en dat wordt gestreefd naar uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit. In tabel 3-1 van het hoofdrapport passende beoordeling is voorts weergegeven dat het relatieve belang van het habitatype groot is.

Gelet op de zeer ongunstige landelijke staat van instandhouding van estuaria en op de hiervoor geformuleerde verbeteringsdoelen is de minister van LNV naar het voorlopig oordeel van de voorzitter afgeweken van voornoemde beoordelingscriteria voor de effecten op habitattypen door te concluderen dat een afname van 0,7 procent van de totale oppervlakte estuaria op zichzelf reeds als niet significant kan worden aangemerkt.

Voor zover de motivering voor deze afwijking zou moeten worden gevonden in de omstandigheid dat deze effecten zich voordoen op de randen van platen ziet de voorzitter voorshands niet in waarom aan deze omstandigheid belang zou toekomen bij de waardering van de effecten van de verruiming van de vaargeul op estuaria, gelet op de hiervoor beschreven verbeteringsdoelen die voor estuaria gelden.

Voor zover de motivering voor deze afwijking zou moeten worden gevonden in de omstandigheid dat het naar verwachting een tijdelijk effect betreft, overweegt de voorzitter dat deze verwachting is gebaseerd op verruiming van de vaargeul met gebruikmaking van het voorkeursalternatief. Indien het standpunt van de minister van LNV aldus moet worden begrepen, is bij de beoordeling van de vraag of verruiming van de vaargeul zal leiden tot significante effecten gewicht toegekend aan de in het voorkeursalternatief begrepen toepassing van de aangepaste strategie voor het storten van onderhoudsbaggerspecie, in combinatie met gebruikmaking van de methode van het flexibel storten, welke methode inhoudt dat het verspreiden van baggerspecie in de Westerschelde wordt bijgestuurd op basis van het zorgvuldig en frequent volgen

van morfologische en ecologische ontwikkelingen om onvoorziene negatieve effecten tegen te gaan.

2.6.2. In haar toetsingsadvies over het ten behoeve van de verruiming van de Westerschelde opgestelde milieueffectrapport (hierna: het MER) heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie mer) opgemerkt dat zij de onzekerheden in de morfologische voorspellingen als een belangrijk probleempunt ziet. Vooral bij de voorspellingen over de toekomstige situatie van de estuariene natuur ziet zij die onzekerheid als een belangrijk risico, gezien de slechte staat van instandhouding ervan. Volgens de Commissie mer zal uitgebreider onderzoek niet leiden tot andere uitkomsten of tot de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast, gezien de complexiteit van de situatie.

ZMF en anderen hebben voorafgaand aan de zitting een verklaring ingediend van prof. dr. P.M.J. Herman, verbonden aan het Nederlands Instituut voor Ecologie en als hoogleraar estuariene ecologie verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij licht hierin toe dat het risico op verdere verarming van het gebied in het MER wellicht te laag is ingeschat, omdat de gebruikte modellen een aantal interacties die slechts op middellange termijn (decennia) spelen bijna niet kunnen incorporeren. Uit een studie naar de voorspellende waarde van de gebruikte modellen is volgens Herman gebleken dat de modellen sommige trends goed kunnen reproduceren, maar dat andere ontwikkelingen worden gemist, ook op macroniveau. Prof. dr. P.M.J. Herman is van mening dat het nuttig is om door middel van flexibel storten de ingrepen aan te passen aan voortschrijdend inzicht, maar hij acht de onzekerheden over het effect van baggeren/ storten als geheel nog steeds groot.

Teneinde het inzicht in de hydrodynamische en morfologische condities rond de voorgestelde stortlocaties voor de aanleg- en onderhoudsbaggerspecie langs plaatranden te verfijnen is op dit punt nader onderzoek verricht, waarvan de resultaten zijn weergegeven in de "Nota Plaatrandstortingen" (Waterbouwkundig laboratorium, Arcadis en Technum, oktober 2008). In deze nota wordt onder meer geconcludeerd dat de voorspelde toename met gebruikmaking van de voorgestelde stortstrategie weliswaar lager uitvalt dan de voorspellingen voor het MER en hoofdrapport passende beoordeling, maar dat deze binnen de bandbreedte ligt, zij het aan de onderkant daarvan.

De voorzitter is van oordeel dat aannemelijk is dat de Nota Plaatrandstortingen een meer verfijnd beeld geeft van de effecten van de verruiming van de vaargeul dan het MER. Dit doet echter niet af aan de door de Commissie mer geconstateerde complexiteit van de situatie en de daarmee samenhangende onzekerheden in de morfologische voorspellingen, alsmede de door prof. dr. P.M.J. Herman geconstateerde onzekerheden in de gebruikte modellen. In de Nota Plaatrandstortingen is immers vermeld dat de gehanteerde methodologie in het verrichte determinatieonderzoek sterk vergelijkbaar is met die in het MER, waarbij met name door middel van numerieke modellering en expert judgement is ingegaan op de te verwachten morfologische veranderingen als gevolg van het uitvoeren van de plaatrandstortingen.

2.6.2.1. Volgens het deskundigenbericht dat is uitgebracht in de zaak betreffende het Tracébesluit, bij de Afdeling bekend onder nr. 200806565/1, welk deskundigenbericht ZMF en anderen als nader stuk hebben ingediend in de onderhavige zaak, illustreren

de afwijkingen ten opzichte van de eerdere voorspellingen in feite de onzekerheden en de voortgaande inzichten in het systeem en de wijze waarop de baggerspecie gestort moet worden. Dit betekent niet dat nadelige effecten zullen optreden, maar evenmin kunnen ze op voorhand worden uitgesloten, zo staat in het deskundigenbericht vermeld.

De voorzitter betwijfelt dan ook of de onzekerheden die gepaard gaan met de verruiming van de vaargeul kunnen worden ondervangen door het systeem van flexibel storten.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting leidt de voorzitter af dat, gegeven de nog bestaande onzekerheden, rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat de stortingen op de plaatranden niet zullen leiden tot de daarmee beoogde effecten. Dat betekent dat niet vaststaat dat het verlies aan oppervlakte laagdynamisch gebied (habitattype 1130) door het scheppen van nieuw laagdynamisch gebied zal kunnen worden opgevangen. Onder die omstandigheden kan naar voorlopig oordeel van de voorzitter niet met de vereiste mate van zekerheid worden gesteld dat de op korte termijn verwachte negatieve effecten van de verruiming van de vaargeul op estuaria op middellange termijn, maar ook op langere termijn, teniet kunnen worden gedaan door toepassing van het in het hoofdrapport passende beoordeling beschreven voorkeursalternatief voor verruiming van de vaargeul.

2.6.3. De conclusie is dat, gelet op de in 2.6.2. en 2.6.2.1. weergegeven onzekerheden met betrekking tot de effecten van de verruiming van de vaargeul en de onzekerheden ten aanzien van de mogelijkheid om negatieve effecten te voorkomen door toepassing van de aangepaste stortstrategie en het systeem van flexibel storten, de minister van LNV naar voorlopig oordeel van de voorzitter niet met voldoende zekerheid heeft kunnen concluderen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

2.7. Teneinde onomkeerbare gevolgen te voorkomen, ziet de voorzitter bij afweging van de betrokken belangen dan ook aanleiding tot schorsing van het besluit van de minister van LNV waarbij de voor de verruiming van de vaargeul vereiste vergunning krachtens artikel 19d van de Nbw 1998 is verleend.

De overige uitvoeringsbesluiten en het Tracébesluit

2.8. Nu de voorzitter het besluit tot verlening van een vergunning krachtens de Nbw 1998 zal schorsen, kunnen vooralsnog geen feitelijke werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van de verruiming van de vaargeul. Gelet hierop bestaat ten aanzien van de overige uitvoeringsbesluiten en het Tracébesluit geen aanleiding tot het treffen van een voorlopige voorziening. De hierop gerichte verzoeken dienen dan ook te worden afgewezen.

(...)

NOOT

Al eeuwenlang zijn er spanningen rond de Westerschelde. Een twee eeuwen durende blokkade van de toegang tot de haven van Antwerpen vanaf 1585, die tijdens na

Belgische opstand in 1830 kort werd herhaald, en een reeks van incidenten ook nadat de vrije doorgang van schepen over de Nederlandse Westerschelde naar de haven van Antwerpen in het Scheidingsverdrag van 1839 juridisch was gegarandeerd. Zie uitvoerig over deze boeiende geschiedenis S.V. Meijerink, *Conflict and Cooperation on the Scheldt River Basin*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht 1999.

Na jarenlange onderhandelingen zijn in 2005 diverse verdragen gesloten en is gelijktijdig, onder regie van de projectorganisatie ProSes, met alle betrokken partijen een ontwikkelingsschets gemaakt waarin toegankelijkheid van Antwerpen, bescherming van het land tegen overstroming, en verbetering van de natuur, met elkaar in evenwicht zijn gebracht (zie nader J.M. Verschuuren, *Omgaan met internationaal milieurecht in de praktijk*; het Wetlandsverdrag, in: *M en R* 2007/10, p. 600-605). Sinds 2008 is de regie overgenomen door de Vlaams Nederlandse Scheldecmissie (VNSC). Alle informatie over de besluitvorming door deze commissie en over de Ontwikkelingsschets 2030 is te vinden op hun website <http://www.vnsc.eu>.

Uit deze inleiding zal duidelijk worden dat besluitvorming in Nederland over de verdieping van de Westerschelde met argusogen wordt gevolgd in Vlaanderen. En die besluitvorming verloopt bepaald niet soepel. In april 2009 nam het kabinet het besluit om, in elk geval voorlopig, niet over te gaan tot uitvoering van het geplande natuurontwikkelingsproject de ontpoldering van de Hedwigepolder. Dit project moest bijdragen aan het verbeteren van de staat van instandhouding van het gebied, die zeer ongunstig is mede als gevolg van de tweede verdieping (thans hebben we het over de derde verdieping) en waarvoor dus op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn instandhoudingsmaatregelen genomen moeten worden. Overigens heeft het kabinet in april 2009 ook besloten dat het toch tot ontpoldering overgaat, zo nodig na oteigening, indien blijkt dat 'de buitendijkse alternatieven op onoverkomelijke juridische bezwaren stuiten in het kader van de EU-regelgeving' (Brief aan de Tweede Kamer van 17 april 2009, beschikbaar op de website van het ministerie van LNV). Verder vertraging van de noodzakelijke instandhoudingsmaatregelen is hiervan in elk geval het gevolg (vergelijk hoe aan de andere kant van de grens al volop uitvoering wordt gegeven aan het landinwaarts verplaatsen van dijken om zo het estuarium meer ruimte te geven, zie <http://www.sigmoplan.be>).

Bovenstaande voorzittersuitspraak zet ook een rem op de verdiepingswerkzaamheden. De uitspraak laat naar mijn mening goed zien dat een (zeer) ongunstige staat van instandhouding ertoe leidt dat de vergunningverlening op grond van de Nbw 1998 met extra zorgvuldigheid dient te worden omgeven. Dit is terecht: de Habitatrichtlijn gaat ervan uit dat soorten en habitattypen in Natura 2000-gebieden in een gunstige staat van instandhouding verkeren (zie over de vraag of een gunstige staat van instandhouding op landelijk of op gebiedsniveau moet worden bereikt uitvoerig Bastmeijer, de Bruin, Verschuuren, *Juridische toets doelensystematiek Natura 2000 in Nederland*, Tilburg 2006, p. 30-31, en van dezelfde auteurs, *Concept-aanwijzingsbesluiten getoetst*, Tilburg 2008, p. 18-20; beide rapporten zijn te vinden op de website van Vogelbescherming Nederland, <http://www.vogelbescherming.nl>). Indien dat niet het geval is, moeten instandhoudingsmaatregelen worden getroffen en zal een geringe verdere aantasting al snel leiden tot de conclusie dat de integriteit van het gebied wordt aangetast, waardoor geen vergunningverlening mogelijk is, tenzij eventueel met een beroep op dwingende redenen van groot openbaar belang, waarbij dan tevens moet worden aangetoond dat er geen alternatieven zijn en compensatiemaatregelen nodig zijn (zie art. 19f en 19h Nbw 1998).

Die weg wordt door de staatssecretaris van V&W en de minister van LNV niet gevolgd. Het is echter de vraag of dat nog houdbaar is gezien deze voorzittersuitspraak.

De voorzitter wijst terecht op een aantal onzekerheden. Ten eerste is de Westerschelde een dynamisch ecosysteem waarvan moeilijk is te voorspellen hoe het zal reageren op menselijke ingrepen. V&W heeft een systeem ontwikkeld waarmee naar behoefte op diverse plekken in de Westerschelde ontgraven bagger gestort gaat worden waarmee afkalven van platen zou kunnen worden tegengegaan (het zgn. flexibele storten). Dit is echter een experimenteel systeem waarvan onzeker is of het inderdaad dat effect heeft. Onheilspellend vind ik de conclusie uit het rapport van de Commissie m.e.r. (r.o. 2.6.2) dat uitgebreider onderzoek niet zal leiden (...) tot de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast, gezien de complexiteit van de situatie, mede gezien ook de slechte staat van instandhouding. Deze conclusie kan naar mijn mening niet tot een andere slotsom leiden dan dat de procedure van art. 19g lid 2 en 19h Nbw 1998 moet worden doorlopen alvorens tot vergunningverlening kan worden overgegaan, immers art. 19g lid 1 vereist wel dat de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast (zoals ook door het HvJEG in heldere taal uiteengezet in het kokkelvisserij-arrest, HvJEG 7 september 2004, zaak C-127/02, M en R 2005/1, no. 4). Ervan uitgaande dat het economisch belang van de haven van Antwerpen en de verhouding tussen Nederland en België (mede in het licht van de diverse verdragen over de Schelde) voldoende dwingende redenen van groot openbaar belang opleveren en alternatieven niet voorhanden zijn, betekent dat vervolgens dat opnieuw de kwestie van de compensatie komt bovendrijven. Daar ligt volgens mij toch echt de sleutel, zoals ook de Europese Commissie vindt blijkens een statement opgenomen in het rapport van de Commissie Nijpels die in opdracht van het kabinet begin 2009 de diverse natuurontwikkelingslocaties onderzocht: 'the creation of significant additional areas of this kind of nature ('new estuarine habitats in direct contact with the river') will certainly also have to remain an essential element of the nature development package in the implementation of the development scheme for the Western Scheldt' (bijlage 3 uit het rapport 'Wennen aan de Westerschelde', beschikbaar op de website van de commissie <http://www.commissienatuurherstelwesterschelde.nl>).

Verschuuren